

Folkbildningen ställer upp och ställer om. Men vi behöver fortsatt kommunernas, regionernas och statens starka stöd.

I dessa orostider då många samhällsfunktioner begränsas eller släcks ned fortsätter studieförbunden enträget att finnas kvar i hela Sverige, i alla kommuner, i tusentals föreningar med sin verksamhet. Givetvis måste verksamhetsformerna förändras utifrån rådande läge med bland annat uppmaning från folkhälsomyndigheten om att begränsa mötesplatser och undvika onödiga fysiska möten med särskild hänsyn till riskgrupperna för smittan.

Idag ställs därför viss verksamhet in av antingen studieförbunden själva, medlemsorganisationerna eller helt enkelt av att deltagare inte kommer till studiecirkelarna eller kulturprogrammen.

Studieförbunden är snabba på att anpassa sin verksamhet utifrån förändrade behov i samhället och övergår nu ofta från fysiska möten till digitala möten. Folkbildningsrådet, FBR, har beslutat (2020-03-23) om att tillfälligt förändra fördelningssystemet för statsbidrag till studieförbund innebärande att det exceptionella verksamhetsåret 2020 inte ska utgöra underlag vid fördelning av statsbidrag. FBR Beslutade även om att ge tillfällig dispens så att inte bara studiecirkel, utan även kulturprogram kan anordnas på distans.

Studieförbunden gjorde enorma insatser under flyktingtillströmningen 2015. Nu gör vi det igen – vi växlar om för att tillgodose behovet av mötesplatser i virusstider. Behovet att hålla modet, engagemanget och de sociala nätverken uppe är stort och viktigt. Så här vittnar en cirkeldeltagare:

”När hela samhället är gungning så finns min cirkel i arkeologi. Jag har kvar mina kompisar i cirkeln även om vi sitter bakom var sin skärm. Kaffet smakar nästan lika bra bakom skärmen så länge vi har fikapaus samtidigt”

Givetvis drabbas studieförbunden, deras anställda och alla ideella krafter hårt av den nuvarande situationen. Föreningslivets kultur- och studieverksamhet drabbas, arbetstillfällena för exempelvis cirkelledare och kulturarbetare minskar,

studieförbundens och föreningslivets lokaler står utan hyresintäkter men med sina hyreskostnader kvar. Skulle denna ofrivilliga åtstramning av verksamheterna dessutom innebära framtida sänkta anslag från kommuner och Region, står folkbildningen barskrapad och avlövad när, i en nära framtid hoppas vi, verksamheterna förväntas stå på tå och fortsätta fullfölja sitt viktiga samhällsuppdrag med full kraft.

Till det positiva med rådande situation hör att kreativiteten och det snabbfotande agerandet, som kännetecknar folkbildningen och civila samhället, leder till att nya möjligheter prövas. Till de kan nämnas:

- Live-streaming av kulturprogram, exempelvis föreläsningar och mindre konserter.
- Erbjudande av digitala verktygslådor med tips och idéer för att hitta enkla lösningar för att mötas digitalt.
- Studiecirkelar i hur man startar digitala cirkelar
- Studiecirkelar i hur man kan leda digitala cirkelar

Nu behöver människor kunna mötas, om inte fysiskt så åtminstone genom digitala mötesplatser. Vi behöver mötas för att reflektera tillsammans, utbyta erfarenheter, skapa system och nätverk för hur vi exempelvis hjälpa våra äldre med att handla, organisera hjälpverksamhet och stötta de som blir mest utsatta av isoleringen i samhället. Här vet vi av erfarenhet att studieförbunden och det civila samhället är en omistlig resurs, kanske särskilt i tuffa tider, i att upprätthålla ett solidariskt, sammanhållet och demokratiskt samhälle.

Studieförbundsdelegationen (de 10 studieförbundens regionchefer) vid Västra Götalands Bildningsförbund rekommenderar de 49 kommunerna i Västra Götaland att följa statens tillfälliga förändring av fördelningssystemet. Detta innebär att verksamhetsåret 2020 inte ska utgöra underlag vid fördelning av de framtida kommunbidragen. Den bidragsberättigade verksamheten för 2020 kommer att rapporteras som vanligt.

20-04-06

Västra Götalands Bildningsförbund

Marita Graad-Jansson
Bildningskonsulent
0709-709 400
marita.graad@vgb.nu

Hans-Åke Höber
Bildningskonsulent
070-575 01 42
hans-ake.hober@vgb.nu